

A2.26 Zrównoważony transport

- Opisz swoje codzienne środki transportu.
- Omów różne rodzaje transportu.

Autobus nocny	(Nachtnetbus)	Opóźnienie	(Vertraging)
Bilet miesięczny	(Maandkaart)	Hulajnoga elektryczna	(Elektrische step)
Linia autobusowa	(Buslijn)	Sprawdzić	(Controleren)
Połączenie	(Verbinding)	Iść pieszo	(Lopen)
Przesiadka	(Overstap)	Spóźnić się	(Te laat komen)
Rozkład jazdy	(Dienstregeling)	Zamówić przejazd	(Een rit bestellen)
Transport publiczny	(Openbaar vervoer)	Wziąć bolta	(Een Bolt nemen)

1. Scan de QR-code om de video te bekijken, of lees de tekst. (QR: Audio)

W wielu miastach rozwija się **zeroemisyjny transport**. Coraz częściej jeżdżą **autobusy** bateryjne i wodorowe, które są elektryczne i mają na **pokładzie** małą baterię. Po mieście można też podróżować **tramwajami**. Dzięki temu więcej osób wybiera **transport publiczny**. Mniej ludzi jeździ własnym samochodem, bo łatwiej *dojechać* do pracy i *przyjechać* na spotkanie bez korków.

*In veel steden ontwikkelt **emissievrij vervoer** zich. Steeds vaker rijden er **bussen** op accu en waterstof, die elektrisch zijn en aan **boord** een kleine accu hebben. Door de stad kun je ook reizen met **trams**. Daardoor kiezen meer mensen voor **openbaar vervoer**. Minder mensen rijden met hun eigen auto, omdat het makkelijker is om naar het werk te komen en bij een afspraak aan te komen zonder files.*Vp>

1. Jakie autobusy są opisane jako elektryczne?
 - a. Autobusy tylko spalinowe
 - b. Autobusy konne
 - c. Autobusy turystyczne z dieslem
 - d. Autobusy bateryjne i wodorowe
2. Co mają na pokładzie te autobusy?
 - a. Dużą przyczępę na rowery
 - b. Biletomat na monety
 - c. Silnik benzynowy
 - d. Małą baterię

1-d 2-d

2. Grammatica: Werkwoorden van beweging met voorvoegsels: **wchodźć, wychodźć...**

In het Pools is het belangrijk om voorvoegsels bij werkwoorden te gebruiken (bijv. w-, wy-, prze-, przy-), die de richting van de beweging veranderen (bijv. wejść, wyjechać).

Aspekt niedokonany (Onvoltooid aspect)	Aspekt dokonany (Voltooid aspect)	Znaczenie (Betekenis)
w chodzić (<i>binnengaan</i>)	w ejść (<i>binnengaan</i>)	do środka (<i>naar binnen</i>)
w ychodzić (<i>naar buitengaan</i>)	w yjść (<i>naar buitengaan</i>)	na zewnątrz (<i>naar buiten</i>)
pod chodzić (<i>dichtbij komen</i>)	pod ejść (<i>dichterbij komen</i>)	zbliżyć się (<i>naderbij komen</i>)
od chodzić (<i>weggaan</i>)	od ejść (<i>weggaan</i>)	oddalić się (<i>zich verwijderen</i>)
nad chodzić (<i>aankomen</i>)	nad ejść (<i>aankomen</i>)	zbliżyć się (<i>naderbij komen</i>)
roz chodzić się (<i>uit elkaar gaan</i>)	roz ejść się (<i>uit elkaar gaan</i>)	rozproszyc się (<i>uiteengaan</i>)
przy chodzić (<i>aankomen</i>)	przy jść (<i>aankomen</i>)	dotrzeć na miejsce (<i>op de plek aankomen</i>)
do chodzić (<i>erheen lopen</i>)	do jść (<i>erheen lopen</i>)	dotrzeć pieszo / do celu (<i>te voet aankomen / de bestemming bereiken</i>)
ob chodzić (<i>omheen lopen / vieren</i>)	ob ejść (<i>omheen lopen</i>)	dookoła / ominać / świętować (<i>rondom / vermijden / vieren</i>)

Door een voorvoegsel toe te voegen ontstaat een nieuwe betekenis, waarbij het werkwoord vaak perfectief wordt.

- _____ do autobusu nocnego i kasuję bilet. (*Ik stap in de nachtbus en stempel mijn kaartje.*)
 a. Wychodzę b. Wchodzę c. Wejdę d. Wchodzimy
- Gdy dojechałem do centrum, _____ z tramwaju i poszedłem pieszo. (*Toen ik in het centrum aankwam, stapte ik uit de tram en ging ik te voet verder.*)
 a. wychodziłem b. wysiadłem c. wysiadłam d. wejdzem

1. Wchodzę 2. wysiadłem

Herschrijf de zinnen (QR: A1+)

- (Dzisiaj) Codziennie wchodzę do biura o 9:00.

(*Vandaag ben ik om 9:00 het kantoor binnengegaan.*)

- (Wczoraj) Po pracy wychodzę z biura i idę na przystanek.

(*Gisteren ben ik het kantoor uitgegaan en ben ik naar de halte gegaan.*)

- (Wczoraj) Gdy widzę kolegę, podchodzę do niego i mówię "cześć".

(*Gisteren, toen ik een collega zag, liep ik naar hem toe en zei ik "hoi".*)

1. Dzisiaj wszedłem do biura o 9:00. 2. Wczoraj wyszedłem z biura i poszedłem na przystanek. 3. Wczoraj, gdy zobaczyłem kolegę, podszedłem do niego i powiedziałem "cześć".

3.Oefeningen

1. Koppel de items die een verwante betekenis hebben.

a. spóźnić się	1. zmiana autobusu
b. sprawdzić	2. przyjść za późno
c. przesiadka	3. zobaczyć, czy jest OK
d. bilet miesięczny	4. karnet na miesiąc

a-2 b-3 c-1 d-4

2. Melding ZTM: weekendwijzigingen in het openbaar vervoer (QR: Audio)

Vul de lege plekken in: sprawdzacz, autobus nocny, przesiadki, połączenie, Linia autobusowa, opóźnienia, rozkład jazdy

W sobotę i niedzielę ZTM informuje o zmianach w komunikacji w centrum z powodu remontu torów. (1) _____ 175 jedzie objazdem, a (2) _____ z Dworcem Centralnym może wymagać (3) _____. Prosimy (4) _____ (5) _____ w aplikacji — możliwe są też (6) _____ między 9:00 a 16:00.

Jeśli spóźnisz się na spotkanie, rozważ wyjście wcześniej, wybór transportu publicznego z zapasem czasu lub przejście części trasy pieszo. Na krótkich dystansach można też skorzystać z hulajnogi elektrycznej. W nocy kursuje (7) _____, ale rzadziej.

Op zaterdag en zondag informeert ZTM over wijzigingen in het openbaar vervoer in het centrum vanwege werkzaamheden aan de sporen. Buslijn 175 rijdt via een omleiding en de verbinding met het Centraal Station kan een overstap vereisen. Controleer de dienstregeling in de app — er zijn ook vertragingen mogelijk tussen 9:00 en 16:00.

Als je te laat dreigt te komen voor een afspraak, overweeg dan om eerder te vertrekken, het openbaar vervoer te nemen met extra tijd of een deel van de route te voet te gaan. Voor korte afstanden kun je ook gebruikmaken van een elektrische step. 's Nachts rijdt er een nachtbusr, maar minder vaak.

(1) Linia autobusowa, (2) połączenie, (3) przesiadki, (4) sprawdzacz, (5) rozkład jazdy, (6) opóźnienia, (7) autobus nocny

1. Jak zaplanujesz dojazd do centrum w weekend, gdy są zmiany w komunikacji i możliwe opóźnienia?

3. Luister naar het audiofragment en kies het juiste antwoord. (QR: Audio)

Waar Onwaar

- Rano sprawdziła rozkład jazdy i z powodu opóźnienia przesiadła się na inny środek transportu.
- Nie miała biletu miesięcznego, więc musiała kupić bilet na dzisiejszą podróż.
- Po pracy planuje wrócić autobusem nocnym, ponieważ spotkanie potrwa dłużej.

☐	☐
☐	☐
☐	☐

1-V 2-X 3-V

4. Kies de juiste oplossing

1. Codziennie rano _____ do autobusu na przystanku obok domu. *(Elke ochtend stap ik in de bus bij de halte naast mijn huis.)*
a. *wjeżdżam* b. *wchodzę* c. *wejdę* d. *wchodzisz*
 2. Dziś _____ z domu wcześniej, bo autobus nocny miał opóźnienie. *(Vandaag ben ik eerder van huis gegaan, omdat de nachtbus vertraging had.)*
a. *wychodzę* b. *wyjdę* c. *wyszliśmy* d. *wyszedłem*
 3. Na dworcu _____ do tablicy i sprawdzam rozkład jazdy. *(Op het station loop ik naar het bord en controleer ik de dienstregeling.)*
a. *podchodzi* b. *przychodzę* c. *podejdę* d. *podchodzę*
1. *wchodzę* 2. *wyszedłem* 3. *podchodzę*

5. Rollenspel - dialogen (QR: Audio)

Spóźnienie przez przesiadkę

Marek *Ania, przepraszam, dzisiaj się spóźniłem, bo autobus miał duże opóźnienie.*
(pracownik): *(Ania, sorry, ik ben vandaag te laat, want de bus had veel vertraging.)*

Ania (koleżanka z pracy): *Naprawdę? Jaką linią jechałeś i gdzie miałeś przesiadkę?*
(Echt? Met welke lijn reed je en waar moest je overstappen?)

Marek *Zwykle jadę linią 175, potem przesiadam się na 504, ale dziś połączenie było zaburzone, więc musiałem sprawdzić rozkład jazdy w telefonie.*
(pracownik): *(Meestal neem ik lijn 175, daarna stap ik over op 504, maar vandaag was de verbinding verstoord, dus moest ik de dienstregeling op mijn telefoon controleren.)*

Ania (koleżanka z pracy): *A nie lepiej było zamówić przejazd, na przykład wziąć bolta, jeśli widziałeś, że się nie wyrabiasz?*
(Was het niet beter geweest om een rit te bestellen, bijvoorbeeld een Bolt te nemen, als je zag dat je het niet zou halen?)

Marek *Czasami tak robię, ale mam bilet miesięczny i wolę transport publiczny, więc*
(pracownik): *pozostałem.*
(Soms doe ik dat, maar ik heb een maandabonnement en ik geef de voorkeur aan het openbaar vervoer, dus ik heb gewacht.)

1. Dlaczego Marek się spóźnił i co sprawdził w telefonie?
-

6. Spreken: vertaal en beantwoord (QR: AI+)

Zwykłe dojeżdżam... bo... / Najpierw sprawdzam rozkład jazdy i połączenia. / Jeśli muszę, robię przesiadkę albo zamawiam przejazd.

1. Jak najczęściej dojeżdżasz do pracy lub na uczelnię w Polsce i dlaczego wybierasz ten sposób transportu?

2. Co robisz, gdy autobus lub tramwaj ma opóźnienie i możesz się spóźnić?

7. Schrijven: WhatsApp (QR: AI+)

Cześć! Tu Ania z pracy. Jutro mamy spotkanie o **9:00** na Nowym Mieście. Sprawdziłam **rozkład jazdy** i wygląda na to, że autobus 175 ma teraz **opóźnienie**. Jak dojedziesz? Masz **bilet miesięczny** czy kupujesz bilet?
Możesz też przyjechać **hulajnogą elektryczną** albo zamówić przejazd (wziąć **Bolta**). Daj znać, o której mniej więcej **wyjdiesz** z domu i czy będziesz na czas.

Schrijf een passende reactie: *Dzięki, sprawdzam rozkład jazdy i wyjdę około ... / Wyjdę z domu o ... i będę ... minut spóźniony/spóźniona. / Mogę pojechać autobusem z przesiadką albo zamówić przejazd. Co wolisz?*

